

گروه شوک - فریبا خان احمدی:
سرکشی‌های نوجوانان نخستین گام در تولد یک مجرم در جامعه است که کنترل‌های کارشناسانه می‌تواند آنان را در مسیر سالم زندگی قرار دهد.

نگاهی به گذشته برخی از بزه‌کاران یا بهتر است بگوییم زورگیران امروز و پدر و مادر آزارهای دیرپوز نشان می‌دهد این‌ها همان افرادی هستند که تهدیدات و آزارها و اذیت‌ها و دزدی‌های خود را از دوره نوجوانی و در بستر خانواده شروع کرده‌اند.

اگر پای درد دل‌های برخی از پسر و مادران بنشینید و لحظاتی را با آن‌ها ممدل و هم‌صحبت شوید، می‌بینید دنیای امروزی چنان بی‌رحم شده است که نوجوان برای برآورد شدن خواسته‌های افراطی و گاه غیرمعقول خود، والدینش را آزار می‌دهد.

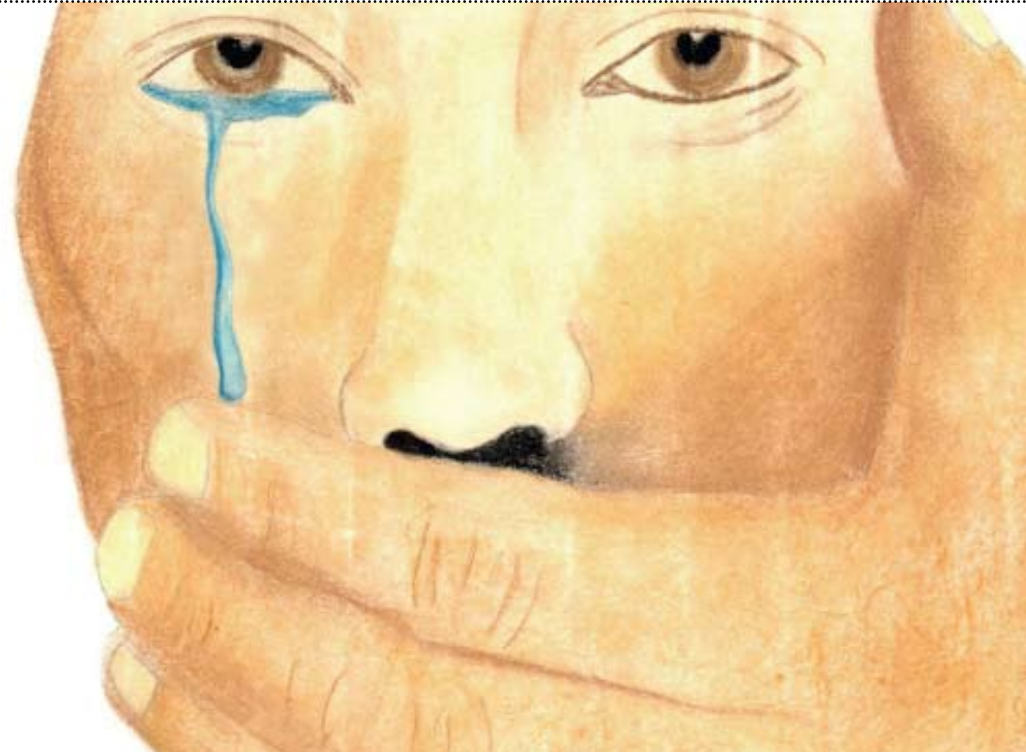
فشارهای روانی، تهدید به دزدی، بی‌توجهی به موقعیت مالی خانواده و رقابت با گروه همسالان همگی دست به دست هم می‌دهند تا این نوجوان سرکش بحران جدی و جنگ ناجوانمردانه‌ای را در بستر خانواده به نمایش بگذارد.

چندی پیش که به قصد خرید، راهم را کج کرده و به سمت مغازه‌های راه‌افتاد با دیدن صحنه‌ای تکان‌دهنده به‌تازگی فرود شد. گوشه خیابان مغازه لوازم پلاستیک‌فروشی قرار داشت، نزدیک آن که شدم مرد مغازه‌دار بساطش را از جلوی مغازه جمع کرده و آماده شد تا کره را پایین بکشد. در این میان بگومگوهای مغازه‌دار و پسرش توجهم را به خود جلب کرد. پسر مغازه‌دار وقتی به حجره پدرش رسید با وجود این که مغازه‌دار با دیدن پسرش خوشحال شد و سریع سوییچ را از جیبش درآورد و با لبخندی بر چهره پراپدی را که جلوی در مغازه‌اش پارک شده بود، به وی نشان داد اما پسر مغازه‌دار با دیدن پراپد به سمت پدرش حمله‌ور شد و با مشت‌های گره‌زده‌اش فریاد زان گفت: مگر نگفته بودم پراپد به در من نمی‌خورد، مگر از تو نخواستی بودم پراپد خودروی مدل بالا بخری حالا که این‌طور شد...

آنچه می‌کاریم درو می‌کنیم!

دکتر کامران عسگری روانشناس بالینی کودک و نوجوان درباره تضادهای جدی بین والدین و نوجوانان در جهت تأمین نیازهای آنان می‌گوید: نوجوان با ورود به دوران بلوغ خواسته‌ها و نیازهایش تغییر می‌کند. تغییر در خواسته‌ها، تضادهای جدی بین والدین و آنها ایجاد می‌کند که حتی تبدیل به بحران‌های جدی در روابط خانوادگی می‌شود.

با ورود بچه‌ها به سن نوجوانی پدر و مادر تا حدود زیادی توان کنترل خود را در مورد آن‌ها

تحلیل شوک از دوره حساس نوجوانی

سرکشی‌های چشم‌بسته

می‌بینند و راهش به‌طور کلی از نوجوانان دیگر جدا می‌شود. اینجاست که آنان سر از زندان، قاچاق مواد مخدر و اعتیاد درمی‌آورند.

در فرایند روش‌های سالم فرزندندان در خانواده مناسب، منضبط و متعهد پرورش می‌یابند و هرگز تهدید و آزار و اذیت والدین در این خانواده‌ها مشاهده نمی‌شود.

خریده‌های بی‌رویه ممنوع

دکتر عسگری با اشاره بر موضوعیت خریدهای بی‌رویه و باب شدن فرزندسالاری در خانواده عنوان کرد متأسفانه تماشای برخی از برنامه‌های تلویزیونی و اختلال در نظام تربیتی خانواده موجب شده والدین بویژه مادران جوان راه افراط و تفریط را در پیش بگیرند و با نادیده گرفتن نیازهای معنوی، ریشه‌های و شخصیتی فرزندانشان فقط به نیازهای مالی آنان اهمیت بدهند و در نتیجه خریدهای بی‌رویه را در خانواده بسترسازی کنند. خریدهای بی‌رویه و رقابت‌های نادرست با گروه همسالان نقطه پایانی ندارد، همان‌طور که اثر این خریدهای بی‌رویه را می‌توان در اعتیاد به خرید گوشی‌های

به‌خواسته‌های خود، پدر و مادرشان را تحت فشار قرار می‌دهند و در صورت برآورده نشدن نیازهایشان آن‌ها را تهدید به دزدی می‌کنند در طبقه ضد اجتماعی قرار می‌گیرند. اگر چه درصد این گروه از نوجوانان کم است ولی این گروه که اختلال سلوک و روش دارند بیشتر بزه‌کاران نوجوان را تشکیل می‌دهند.

این اختلال از اوایل نوجوانی و از سن ۱۲ تا ۱۴ سالگی شروع می‌شود و در این شرایط بچه‌ها والدین‌شان را تهدید می‌کنند و حتی دست به دزدی‌های کوچکی می‌زنند. این گروه از نوجوانان حتی در مدرسه، دانش‌آموزان دیگر را آزار می‌دهند. این اختلال در پسران غالب‌تر است. دروغ، پنهان‌کاری، تهدید به آزار و اذیت و فریب از دستاوردهای اختلال روش است که در صورت عدم معالجه، این نوجوانان از خانواده طرد شده و زورگیری می‌شوند که دست به انواع بزه‌کاری در جامعه می‌زنند.

به‌نظر می‌رسد وقتی مسأله تهدید، دزدی و تحت فشار قرار دادن والدین مطرح می‌شود نوجوان ضد اجتماعی آسیب‌شدیدی در جامعه

از دست می‌دهند. در واقع بچه‌ها با ورود به دوره نوجوانی قابلیت تغییر چندان را نداشته و شیوه‌های تربیتی و آموزشی والدین کارساز نخواهد بود. پس لازم است زمانی که هنوز شخصیت کودک‌کان کامل نشده است مشکلات تربیتی آن‌ها جدی گرفته شود زیرا با ورود به دوران بلوغ ۸۵ درصد از شخصیت بچه‌ها شکل می‌گیرد و تربیت نمی‌تواند نقش چندانی در تغییر رفتارها داشته باشد.

دکتر عسگری با اشاره بر این‌که عوامل متعدد می‌تواند نوجوان را تهاجمی، پر خاشگر و تهدیدکننده بار بیاورد، اظهار داشت: تربیت بچه‌های بیش از حد گیرنده و درخواست‌کننده، تنبیه و سرزنش والدین، آسیب‌های کودکی درمان نشده، بی‌توجهی به تربیت نوجوان رها شده و اختلالاتی مانند افسردگی و بیش‌فعالی همگی جزو عواملی هستند که باعث می‌شوند نوجوان مشکلات جدی برای خود، خانواده و جامعه ایجاد کند.

دکتر اعظم عسگری روانشناس و مشاور خانواده معتقد است نوجوانانی که برای رسیدن

تلفن همراه گرانقیمت مشاهده کرد.

خانواده‌ها برای تعدیل این معضل نقش اساسی را برعهده دارند اگر این سیستم روند طبیعی و کارکرد مناسبی را در پیش بگیرد معمولاً از شدت رفتارهای تهدیدآمیز نوجوانان در جهت تأمین خواسته‌های افراطی‌شان کم می‌شود. محبت مالی و اشباع بی‌رویه موجب اختلال در عملکرد خانواده می‌شود.

پدر و مادری که به وظایف فرزندپروری خود آگاهی لازم ندارند یا در مشکلات حل نشده خویشتن غرق هستند با بی‌توجهی بی‌تفاوتی‌های غیر عمد موجب می‌شوند بچه‌ها مسیر اصلی زندگی‌شان را گم کنند.

بحران در دورانی لباس‌های کوتاه

دکتر جعفری‌بای جامعه‌شناس و محقق آسیب‌های اجتماعی درباره آزادی نوجوانان در جدال با پدر و مادرانشان برای رسیدن به خواسته‌هایشان می‌گوید: نوجوانی دوره گذاری است که به لحاظ فرایند سریع رشد جسمانی و تحولات همه‌جانبه روحی، روانی و عاطفی به دوره لباس‌های کوتاه هم معروف است. در این دوره به‌علت رشد سریع اعضا، تعادل رفتاری فرد برای ایجاد یک عادت مناسب دستخوش مرور زمان می‌شود. نوجوانی دوره تکوین شخصیت، هنجارپذیری، ارزش‌گزینی، نافرمانی، عصیانگری و استقلال‌طلبی به حساب می‌آید.

متأسفانه نظام فرزندسالاری در خانواده ایرانی فرایند رشد نوجوان را با ستیزه‌جویی با خانواده همراه کرده است. آزادی‌های افراطی که نوجوانان در فرایند رشد از آن برخوردار است، امکانات رفاهی و آسیبی مطلق که او از خانواده دریافت می‌کند، نوجوان را سلفه‌جو و ستیزه‌جو بار می‌آورد. علاوه بر آن تفاوت‌های نظام تربیتی پدر و مادر فرصتی را فراهم ساخته تا نوجوان با حمایت‌های افراطی یکی از والدین، زیاد طلب شده و برای برآورده شدن نیازهایش دست به هر کاری بزند به طوری که در صورت تأمین نشدن کوچک‌ترین خواسته‌های او آشوبی در خانه به پا می‌کند که گاه پدر و مادر از تولد چنین فرزند پشیمان می‌شوند.

سرفت عابر بانک والدین، ناسازگویی و بددهنی و دزدیدن طلاجات و... نمونه‌هایی از آزار پدر و مادر توسط نوجوانان ستیزه‌جو است. این جامعه‌شناس در پایان خاطر نشان کرد نوجوانی که شرایط دشوار زندگی را تجربه نکرده با کوچک‌ترین اعتراض یا انتقادی واکنش تند و نامناسبی از خود بروز می‌دهد و با تهدیدهای بسیار تندی موجب هتک حرمت و بی‌احترامی نسبت به والدین خویش می‌شود.